Rapport om arbejdet i det midlertidige udvalg vedrørende evaluering af den politiske organisering i Region Midtjylland

Regionshuset
Viborg
Regionssekretariatet
November 2009

1. Indledning 2
1.1. Udvalgets kommissorium 2
1.2 Udvalgets medlemmer 3
1.3 Udvalgets arbejde 3
1.4 Materialer til udvalget 4
2. Beskrivelse af den nuværende politiske organisering i Region Midtjylland 6
2.1. De politiske rammer 6
2.2 Midlertidige udvalg 6
2.3 Politikerpaneler 7
2.4 Regionsrådets temamøder og besigtigelsesture 8
3. Evaluering af den nuværende politiske organisering i Region Midtjylland 9
3.1 Erfaringer i forhold til den politiske organisering overordnet set 9
3.2 Forretningsudvalget 10
3.3 Midlertidige udvalg 11
3.4 Samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum 12
3.5 Andre emner (politikerpaneler, temamøder mv.) 13
4. Forslag til den fremtidige politiske organisering i Region Midtjylland 15
4.1 Forslag til midlertidige udvalg i 2010 16
5. Styrelsesvedtægt og delegerings- og kompetencefordelingsregler 17
6. Den praktiske mødeforberedelse og mødeafvikling 18
6.1 Håndtering af politiske henvendelser fra regionsrådsmedlemmer 19
6.2 Anlægsprojekter 20
7. Regionsrådsmedlemmernes vilkår 21
7.1 Honorering og befordring 21
7.2 Teknisk udstyr mv. 22
7.3 Aviser og tidsskrifter mv. 23
7.4 Skatteregler 24
7.5 Vederlagsregulativ for Region Midtjylland 24
7.6 Århus Kommunes ordning med sekretærbistand 26
8. Politiske hverv 27

1. Indledning

I forbindelse med kommunalreformen og etableringen af regionerne blev der indført en helt ny og uprøvet politisk styreform for regionerne i form af det såkaldte fleksible forretningsudvalgsstyre.

Regionsrådet besluttede den 12. december 2007, at der i perioden pr. 1. april 2009 til 30. september 2009 skulle nedsættes et midlertidigt politisk udvalg med henblik på at foretage en evaluering af den hidtidige politiske organisering i Region Midtjylland, herunder med særlig fokus på de midlertidige udvalg.

Baggrunden for denne beslutning var et ønske om at drøfte erfaringerne med den politiske organisering i Region Midtjylland i den første valgperiode samt drøfte, hvordan den politiske organisering kan være fremadrettet i regionen.

Der redegøres i denne rapport for udvalgets arbejde. I kapitel 2 er redegjort for de politiske rammer i Region Midtjylland, og i kapitel 3 redegøres for resultaterne af udvalgets evaluering af den politiske organisering. I kapitel 4 beskrives udvalgets overvejelser og forslag vedrørende den fremtidige politiske organisering i Region Midtjylland. I kapitel 5 – 8 gennemgås udvalgets drøftelser af en række konkrete emner: Styrelsesvedtægt og delegerings- og kompetencefordelingsregler, den praktiske forberedelse og afvikling af de politiske møder i Region Midtjylland, regionsrådsmedlemmernes vilkår, herunder honorering og teknisk udstyr, samt politiske hverv.

1.1. Udvalgets kommissorium

Regionsrådet har vedtaget følgende kommissorium for det midlertidige udvalg:

"Udvalget skal foretage en evaluering af den politiske organisering i Region Midtjylland med særligt fokus på de midlertidige udvalgs funktion og virkemåde. Evalueringen skal danne grundlag for Regionsrådets samlede drøftelse af den fremtidige politiske organisering i Region Midtjylland.

Det er aftalt mellem partierne i Regionsrådet, at den politiske organisering i Region Midtjylland skal evalueres medio 2009.

Der nedsættes i den forbindelse et midlertidigt udvalg med repræsentanter for samtlige partier, som får til opgave at drøfte erfaringerne med den nuværende politiske organisering i Region Midtjylland med relativt mange tema-baserede midlertidige udvalg og de fremtidige behov og ønsker til den politiske organisering i Region Midtjylland, herunder særligt de midlertidige udvalg og de politiske paneler."

Det fremgår af kommissoriet, at der på baggrund af drøftelserne i udvalget udarbejdes en rapport om erfaringerne med den politiske organisering i Region Midtjylland samt forslag til fremtidig politisk organisering i regionen fra 2010. Rapporten forelægges Regionsrådet.

1.2 Udvalgets medlemmer

Det midlertidige udvalg har været sammensat med en repræsentant for hvert af de politiske partier, der er repræsenteret i Regionsrådet i den indeværende valgperiode samt Regionsrådets formand, der også har fungeret som formand for udvalget.

Udvalget har således bestået af følgende medlemmer:

- Bent Hansen (A) – formand for udvalget
- Johannes Flensted-Jensen (A)
- Aleksander Aagaard (V) - næstformand for udvalget
- Poul Müller (C)
- Anna Marie Touborg (F)
- Ulla Fasting (B)
- Henrik Qvist(Ø)
- Jette Skive (O)
- Gunhild Husum (uden for parti)

Fra administrationen har regionsdirektør Bo Johansen/direktør Lars Hansson deltaget i møderne.

Fra Regionssekretariatet har sekretariatschef Carsten Lind og kontorchef Bob Nielsen fungeret som sekretariat for udvalget.

1.3 Udvalgets arbejde

Udvalget har i perioden 1. april – 30. september 2009 holdt fem møder. Udvalget vedtog på det første møde en arbejdsplan for møderne.

På møderne har udvalget drøftet en række emner, herunder særligt erfaringerne fra den indeværende første valgperiode med den politiske organisering i Region Midtjylland samt et forslag til fremtidig politiske organisering i Region Midtjylland. Drøftelserne er foregået på baggrund af oplæg fra administrationen.

Udvalget har desuden drøftet en lang række emner i tilknytning til Regionsrådets funktion:

- Styrelsesvedtægt for Region Midtjylland
- Forretningsorden for Regionsrådet og Forretningsudvalget
- Delegerings- og kompetencefordelingsregler for Region Midtjylland
- Den praktiske forberedelse og mødeafvikling i Regionsrådet og Forretningsudvalget
- Regionsrådsmedlemmernes vilkår for at udføre hvervet, herunder behovet for teknisk udstyr og sekretærhjælp
- Principper for udpegning til politiske hverv

Der vil blive redegjort nærmere for udvalgets drøftelser i denne rapport.

1.4 Materialer til udvalget

Administrationen havde til udvalgets første møde udarbejdet et notat "De administrative erfaringer med den politiske organisering i Region Midtjylland i perioden 2007–2009", der beskriver administrationens erfaringer i forhold til den politiske organisering.

Evalueringen er udarbejdet med henblik på at kunne bidrage til arbejdet i det midlertidige udvalg vedrørende evaluering af den politiske struktur i Region Midtjylland, og evalueringen skal alene ses som administrationens egne vurderinger.

Evalueringen bygger på drøftelser med "udvalgssekretærer" for de midlertidige udvalg og udsagn fra ledelsessystemet i administrationen.

I evalueringen er også forsøgt inddraget relevante udsagn fra politisk side i relation til det politiske arbejde i Region Midtjylland, sådan som det er udtrykt på politiske møder mv.

Evalueringen er vedlagt som bilag 1.

Administrationen har også tidligere udarbejdet en evaluering i forhold til det politiske arbejde – dog med en lidt anden vinkel. Som led i evalueringen af Region Midtjyllands organisationsplan blev der således i januar 2008 gennemført en undersøgelse af regionsrådsmedlemmernes opfattelse af administrationens funktion. Gennem undersøgelsen fremkom opfattelser fra medlemmer af Regionsrådet om den politiske organisering og det politiske arbejde i de nye Regionsråd.

Formålet med undersøgelsen var at vurdere, i hvilken udstrækning Region Midtjyllands administrative organisering bidrager til at understøtte, at det politiske niveau kan fungere hensigtsmæssigt.

Der har i undersøgelsen været fokus på at belyse, i hvilken grad regionspolitikerne oplever, at deres muligheder for at løse de politiske opgaver understøttes af regionens administrative organisation. Fokus i undersøgelsen var således samspillet mellem administrationen og det politiske niveau. Det betyder samtidig, at evalueringen ikke er en evaluering af den politiske organisering i Region Midtjylland eller de lovgivningsmæssige rammer for regionerne og regionsrådene. Evalueringen afdækkede dog en række synspunkter fra medlemmer af Regionsrådet om den politiske organisering.

Generelt gav mange af Regionsrådets medlemmer udtryk for frustration over den indskrænkning af det politiske råderum, som de oplever som en konsekvens af strukturreformen. De manglende muligheder for skatteudskrivning, nedsættelse af permanente udvalg etc. er emner, som i undersøgelsen blev omtalt som medvirkende årsager til en uklar opfattelse af rollen i såvel Regionsråd som Forretningsudvalg og en uklar opfattelse af forventningerne til administrationen.

Mange regionsrådsmedlemmer problematiserede, at de midlertidige udvalg højest må sidde i et år. For nogle udvalg har en begrænset tidsperiode været passende, mens andre burde have mulighed for at arbejde indtil opgaven er afsluttet. Dette forhold optog samtlige interviewgrupper.

Regionsrådsmedlemmerne ønsker i højere grad at varetage en politikskabende rolle og forventer, at administrationen bakker op om denne rolle. Det skal være via temamøder, hvor

der er plads til drøftelser, via den rigtige vægtning af sager til politisk behandling, så Regionsrådet bruger tiden på de vigtige sager osv. Der er et politisk ønske om at fastholde og udbygge temamøderne som et middel til at få indsigt i regionens sagsområder samt drøfte relevante sager inden den egentlige politiske behandling i Regionsrådet.

Evalueringen "Den administrative understøttelse af det politiske niveau" vedlægges som bilag 2.

Herudover har administrationen udarbejdet diverse oplæg, forslag til retningslinjer mv. til udvalgets møder.

2. Beskrivelse af den nuværende politiske organisering i Region Midtjylland

2.1. De politiske rammer

Region Midtjylland er en ny konstruktion med en ligeledes ny og uprøvet politisk styreform.

I den første valgperiode har der således skullet ske en etablering og opbygning af regionen samtidig med, at regionsrådsmedlemmerne har skullet lære den nye politiske styreform at kende og dermed også de nye politikerroller, som styreformen til dels indebærer.

Den regionale styreform, fleksibelt forretningsudvalgsstyre, indebærer, at Forretningsudvalget varetager de funktioner, som i den kommunale styrelseslov er tillagt økonomiudvalget. En sag skal behandles i Forretningsudvalget, før den kan forelægges Regionsrådet til beslutning.

Det "fleksible" ved styreformen består i, at Regionsrådet bestemmer i styrelsesvedtægten, hvorvidt varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af regionens andre anliggender helt eller delvis henlægges til Forretningsudvalget eller Regionsrådet.

I Region Midtjylland har Regionsrådet besluttet, at Forretningsudvalget varetager den umiddelbare drift inden for alle regionens opgaveområder.

I Region Midtjylland har samtlige politiske partier, der ved valget i november 2005 blev repræsenteret i det nye Forberedelsesudvalg/Regionsråd, tiltrådt en konstitueringsaftale. Partierne var i Konstitueringsaftalen enige om at nedsætte et Forretningsudvalg med 19 medlemmer, det maksimale antal som regionsloven giver mulighed for. Samtlige partier er repræsenteret i Forretningsudvalget.

Det helt specielle ved den nye styreform er, at der - udover Forretningsudvalget – ikke kan nedsættes faste udvalg.

Der er i regionerne mulighed for at nedsætte særlige udvalg af midlertidig karakter, hvor politikerne kan oppebære vederlag i op til ét år (ændres til to år fra 2010 jf. økonomiaftalen mellem regeringen og regionerne). Dette ændrer dog ikke noget i relation til adgangen til at etablere udvalg. Udvalgenes opgaver skal være tidsbegrænsede i deres karakter og adskille sig fra regionernes løbende opgavevaretagelse.

Et nyt udvalg kan i det væsentligste ikke lave det samme, som et andet udvalg har gjort før. De midlertidige udvalg har ikke beslutnings- eller indstillingsret, men kan alene rådgive Forretningsudvalget og Regionsrådet. Det er således kun Forretningsudvalget, der kan indstille til Regionsrådet jf. ovenfor.

Modellen var ved regionernes oprettelse en uafprøvet styreform og væsentlig forskellig fra det udvalgsstyre, som fandtes i amterne.

2.2 Midlertidige udvalg

Det blev i konstitueringsaftalen aftalt at nedsætte 11 særlige politiske udvalg i 2007, jf. regionslovens § 13, stk. 6. Udvalgene blev nedsat med en funktionsperiode på et år.

De politiske partier indgik i forbindelse med indgåelsen af en politisk aftale om Region Midtjyllands budget for 2008 aftale om at nedsætte 15 midlertidige politiske udvalg, som vil skulle virke i perioden 2008 - 2009.

De midlertidige udvalg er nedsat med udgangspunkt i de overordnede planer for Region Midtjyllands ansvars- og opgaveområder. Afhængig af udvalgenes konkrete opgaver har funktionsperioden været mellem ½ - 1 år.

Regionsrådet vedtog på sit møde den 17. december 2007 kommissorier og en forretningsorden for udvalgenes virksomhed. Det bemærkes, at Regionsrådet ikke har ønsket deltagelse af ikke-regionrådsmedlemmer i de politiske udvalg.

Regionsrådet har efterfølgende løbende nedsat en række yderligere udvalg, hvor der har været et politisk ønske herom, ligesom nogle få af de eksisterende udvalg er blevet forlænget, når der har været en særlig begrundelse for dette.

De midlertidige udvalg har således fungeret inden for et konkret kommissorium og i en tidsafgrænset periode.

I bilag 3 ses en oversigt over samtlige midlertidige udvalg nedsat i Region Midtjylland i den indeværende valgperiode.

2.3 Politikerpaneler

Regionsrådet har i 2008 og 2009 haft nedsat fem politikerpaneler, hvor regionsrådsmedlemmer og andre kan drøfte emner af fælles interesse, som knytter sig til de hverv, de er udpeget til af Regionsrådet, f.eks. medlemmer af lokale aktionsgrupper (LAG), medlemmer af bestyrelser for uddannelsesinstitutioner, deltagere i fora på sundhedsområdet og det sociale område osv. Regionsrådet har etableret følgende paneler:

- *Panel for lokale aktionsgrupper:* Panelet skal sikre, at de af Regionsrådet udpegede medlemmer til de lokale aktionsgrupper (LAG) får lejlighed til at drøfte muligheder og udfordringer i forbindelse med anvendelsen af landdistriktsmidlerne i de enkelte lokale aktionsgrupper.

- *Panel for kollektiv trafik:* Panelet skal give de af Regionsrådet udpegede bestyrelsesmedlemmer i Midttrafik, Lemvigbanen, Odderbanen og Letbaneprojektet samt medlemmerne af det midlertidige udvalg vedrørende kollektiv trafik og det regionale rutenet mulighed for at drøfte muligheder og udfordringer inden for den kollektive trafik.

- *Panel for Region Midtjyllands repræsentanter i uddannelsesinstitutioners bestyrelser:* Panelet skal give de af Regionsrådet udpegede bestyrelsesmedlemmer mulighed for at drøfte nye lovgivningsinitiativer, særlige uddannelsespolitiske problemfelter i Region Midtjylland, Regionsrådets interesser på området og generel erfaringsudveksling om varetagelsen af hvervet m.v.

- *Panel for sundhedsområdet:* Panelet skal give Region Midtjyllands repræsentanter i sundhedskoordinationsudvalget og i samarbejdsudvalgene på almen læge- og speciallægeområdet mulighed for - på bl.a. formøder forud for møder i

sundhedskoordinationsudvalget - at drøfte bl.a. kommunesamarbejde (herunder sundhedsaftaler), kronikerindsats, sundhedscentre (herunder samarbejdsmodeller), folkesundhed samt samarbejdet med praksissektoren

- *Panel for udviklingen på socialområdet:* Panelet skal give Region Midtjyllands repræsentanter i det regionale kontaktråd på handicapområdet, i det regionale udviklingsråd og i bestyrelser på socialområdet mulighed for at drøfte strategiske udviklingsfelter på socialområdet.

Regionsrådet vedtog på sit møde den 17. december 2007 kommissorier for panelernes virksomhed. Det bemærkes, at der ikke ydes vederlag for deltagelse i panelerne, der således ikke er omfattet af de særlige bestemmelser, der knytter sig til nedsættelsen af særlige udvalg.

Politikerpanelerne er således en ny konstruktion, og erfaringerne er derfor også relativt begrænsede.

Politikerpanelerne er bl.a. kendetegnet ved, at antallet af medlemmer varierer meget, fra 9 regionsrådsmedlemmer i panelet for kollektiv trafik til 30 i panelet vedrørende uddannelse og kompetenceudvikling. Den store forskel i antallet af regionsrådsmedlemmer i panelerne har naturligvis en betydning for, hvordan panelerne kan arbejde. Det skal bemærkes, at der også deltager ikke-regionsrådsmedlemmer i panelerne, da Regionsrådet i nogle få tilfælde har udpeget ikke-regionsrådsmedlemmer til diverse hverv.

2.4 Regionsrådets temamøder og besigtigelsesture

Regionsrådet har i hele sin funktionsperiode afholdt ca. 10 årlige temamøder og gennemført ca. 5 såkaldte besigtigelsesture om året.

På temamøderne drøfter Regionsrådet, på baggrund af oplæg fra administrationen, repræsentanter fra regionens institutioner eller eksterne oplægsholdere, aktuelle problemstillinger vedrørende Regionsrådets virksomhed. Der træffes ikke beslutninger på temamøderne, der som hovedregel ikke er åbne for offentligheden. Formålet med afholdelsen af temamøderne er at give Regionsrådets medlemmer lejlighed til at få en dybere indsigt i udvalgte dele af Regionsrådets ansvarsområder og mulighed for en mere uforpligtende drøftelse af temamødets emne, end de ordinære møder i rådet giver mulighed for.

Regionsrådet har også afholdt en række offentlige temamøder, hvor alle interesserede har haft mulighed for at deltage. Disse offentlige temamøder har ofte haft karakter af høringer.

Forslag til emner, der tages op på et temamøde, kommer fra Regionsrådets politiske grupper, fra enkelte medlemmer af Regionsrådet og fra Region Midtjyllands administration.

Regionsrådet gennemfører 4–5 heldags såkaldte besigtigelsesture om året. På besigtigelsesturene besøger Regionsrådet typisk nogle af Region Midtjyllands institutioner, hvor man får en orientering om institutionen og aktuelle udfordringer på institutionens virkeområde. Besigtigelsesturene kan desuden gå til større initiativer, som Regionsrådet har deltaget i finansieringen af med regionale udviklingsmidler, til uddannelses- og forskningsinstitutioner osv.

3. Evaluering af den nuværende politiske organisering i Region Midtjylland

Udvalget har løbende drøftet erfaringerne med den politiske organisering i Region Midtjylland fra den indeværende valgperiode.

Region Midtjylland har i den indeværende valgperiode opbygget et politisk system, der følger intentionerne med den nye regionale styreform.

Regionsrådet har således i perioden nedsat en række konkrete midlertidige udvalg med en funktionsperiode på typisk mellem ½ og 1 år jf. afsnit 2.2. Der har dog været nogle få tilfælde, hvor et udvalg har været nødt til at have en funktionsperiode på mere end et år henset til udvalgets konkrete opgave. De midlertidige udvalg har alle haft et kommissorium, der klart redegør for udvalgets konkrete opgave.

Drøftelserne har især koncentreret sig omkring følgende emner:

- Erfaringer i forhold til den politiske organisering overordnet set
- Forretningsudvalgets rolle og funktion
- De midlertidige udvalgs rolle og funktion, herunder honoreringsbestemmelserne i forhold til de midlertidige udvalg
- Samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum

Herudover har udvalget drøftet en række andre emner såsom politikerpanelerne, Regionsrådsmødernes afvikling mv.

3.1 Erfaringer i forhold til den politiske organisering overordnet set

I forhold til erfaringerne med den nuværende politiske organisering peger udvalget på, at der er en generel udfordring med at understøtte, at alle regionsrådsmedlemmerne føler sig forpligtede og engagerede i det politiske arbejde, og at der sikres en oplevelse af reel politisk indflydelse generelt blandt alle Regionsrådets medlemmer. Det er udvalgets opfattelse, at dette ikke er sket i fuldt omfang med den nuværende politiske organisering.

Baggrunden for denne erfaring er blandt andet, at der mangler politiske platforme med den nye styreform, f.eks. i form af faste udvalg med dertil hørende udvalgsformænd.

Hertil kommer, at den nye styreform betyder, at der kun er en fuldtidspolitiker i regionen, nemlig regionsrådsformanden. Der er ikke som tidligere en række udvalgsformænd for stående udvalg, der kan tegne regionen udadtil på bestemte områder – f.eks. i møder med kommunerne.

På det praktiske plan er det også et problem, idet regionsrådsformanden får en meget stor arbejdsbyrde. Det skal dog nævnes, at de to næstformænd varetager mange opgaver for Region Midtjylland på formandens vegne.

3.2 Forretningsudvalget

Udvalget har drøftet Forretningsudvalgets rolle og funktion i den første valgperiode. Det er udvalgets opfattelse, at Forretningsudvalget endnu ikke helt har fået den funktion og placering i det politiske system, som det var tiltænkt.

Den nuværende organisering betyder, at der som hovedregel ikke sker en politisk kvalificering af sagerne i et udvalg, men at de politiske sager starter direkte i Forretningsudvalget. Det skyldes, at de til enhver tid midlertidige udvalg kun har dækket en lille del af regionens opgaver, og at de ikke har haft til formål at følge driftsmæssige spørgsmål.

Som konsekvens heraf varetager Forretningsudvalget pt. en dobbeltrolle, hvor udvalget både skal kvalificere sager og foretage den endelige indstilling til Regionsrådet. Herudover skal Forretningsudvalget tage stilling til en lang række driftsnære orienteringssager. Det betyder samlet set, at Forretningsudvalgets arbejdsbyrde er meget stor.

Uhensigtsmæssighederne viser sig konkret f.eks. i forhold til mødernes praktiske afvikling, hvor der er for mange "politiske" indlæg frem for mere afklarende indlæg. Det betyder, at møderne kan risikere at blive en kopi af regionsrådsmøderne, ligesom det betyder, at møderne i Forretningsudvalget tager lang tid. Et andet problem, der også knytter sig til Forretningsudvalgets funktion, er, at der pt. er for få sager, der afgøres i Forretningsudvalget på trods af Forretningsudvalgets kompetence til at varetage den umiddelbare forvaltning.

Der er i udvalget et generelt ønske om, at Forretningsudvalget i højere grad skal varetage rollen som stående udvalg. Forretningsudvalget skal således i højere grad være sagsforberedende og afklarende i forhold til Regionsrådet. Samtidig skal flere driftsnære sager stoppe i Forretningsudvalget.

I forbindelse med evalueringen af Forretningsudvalget har Forretningsudvalgets størrelse (antal medlemmer) været et vigtigt tema.

Forretningsudvalget i Region Midtjylland har i dag 19 medlemmer. Ifølge lov om regioner skal Forretningsudvalget have mindst 11 og højst 19 medlemmer. Forretningsudvalget har altså pt. det maksimale antal medlemmer. Det betyder, at næsten halvdelen af Regionsrådets medlemmer har sæde i Forretningsudvalget.

I sammenhæng med ønsket om at styrke Forretningsudvalgets rolle har udvalget fundet det relevant at vurdere størrelsen af Forretningsudvalget, da Forretningsudvalgets størrelse kan være en måde til at understøtte forskellige formål, der over tid kan vurderes forskelligt.

Et stort Forretningsudvalg kan give plads til, at alle eller næsten alle partier i Regionsrådet kan være repræsenteret i udvalget. Et Forretningsudvalg med en sådan bred repræsentation af partier kan være en fordel i en opstartsfase, som den regionen har været igennem, hvor der har været behov for at skabe en fælles platform for regionen.

Region Midtjylland har nu bevæget sig mere i retning af en implementerings- og driftsfase, og på den baggrund kan der argumenteres for, at der nu er behov for et mindre og mere operationelt Forretningsudvalg.

Der var fra flere medlemmer af udvalget et ønske om at reducere antallet af medlemmer i udvalget med henblik på at gøre det mere operationelt, mens det fra andre i udvalget blev fremhævet, at det er vigtigt, at alle de politiske partier i Regionsrådet er repræsenteret i Forretningsudvalget.

Det skal i den sammenhæng nævnes, at et mindre Forretningsudvalg ikke i sig selv behøver at betyde, at de "små" partier ikke kan være repræsenteret i udvalget, da det vil være op til de enkelte valggrupper at fordele pladserne i Forretningsudvalget.

Der var desuden generelt et ønske om, at orienteringssagerne ikke skal fylde så meget i Forretningsudvalget.

Den endelige størrelse af Forretningsudvalget vil blive fastlagt i forbindelse med konstitueringsaftalen.

3.3 Midlertidige udvalg

Udvalget har drøftet erfaringerne med de midlertidige udvalg i den første valgperiode. Det er udvalgets opfattelse, at udvalgene generelt set har fungeret godt i forhold til den konkrete opgave, de enkelte udvalg har skullet løse. Det er også udvalgets opfattelse, at regionsrådsmedlemmerne generelt har været glade for arbejdet i udvalgene.

Udvalget peger samtidig på, at det tætte samspil mellem administrationen og politikerne i udvalget har været oplevet meget positivt. Udvalgsarbejdet har desuden været med til at skabe en stor viden hos udvalgets medlemmer. Her nævnes som noget særligt positivt mulighederne for oplæg fra og dialog med interne og eksterne fagpersoner.

Det er dog samtidig udvalgets opfattelse, at de midlertidige udvalg som hovedregel har haft til opgave at varetage konkrete, afgrænsede opgaver og at dette – sammenholdt med udvalgenes relative korte funktionsperiode – har medført, at der ikke har været udvalg, der dækker de politiske opgaver kontinuerligt i regionen. Det har betydet, at det politiske arbejde opleves fragmentarisk. Udvalgene har således som udgangspunkt ingen rolle i behandlingen af politiske sager inden for området, idet sagerne starter direkte i Forretningsudvalget pt.

Den manglende kontinuitet kan desuden være et problem i forhold til regionsrådsmedlemmernes muligheder for at opbygge et grundigt kendskab til et opgaveområde.

Udvalget peger samtidig på, at ikke alle udvalg har haft en lige relevant opgave.

Det blev i den forbindelse tilkendegivet fra størstedelen af udvalget, at der fremover bør etableres mere faste udvalg, end tilfældet er pt., da det vil være en af metoderne til at sikre en bredere politisk inddragelse og kontinuitet. De faste udvalg vil kunne følge udviklingen på regionens hovedområder.

Det blev endvidere tilkendegivet, at der samtidig fortsat skal etableres mere ad hoc-baserede, tidsbegrænsede udvalg, som skal belyse konkrete afgrænsede emner. I forhold til udvalgene var der samtidig et ønske om at styrke udvalgenes rolle ved at sikre, at alle udvalg

afrapporterer deres arbejde til det samlede Regionsråd. Det kan være på et temamøde og/eller som et punkt på Regionsrådets dagsorden.

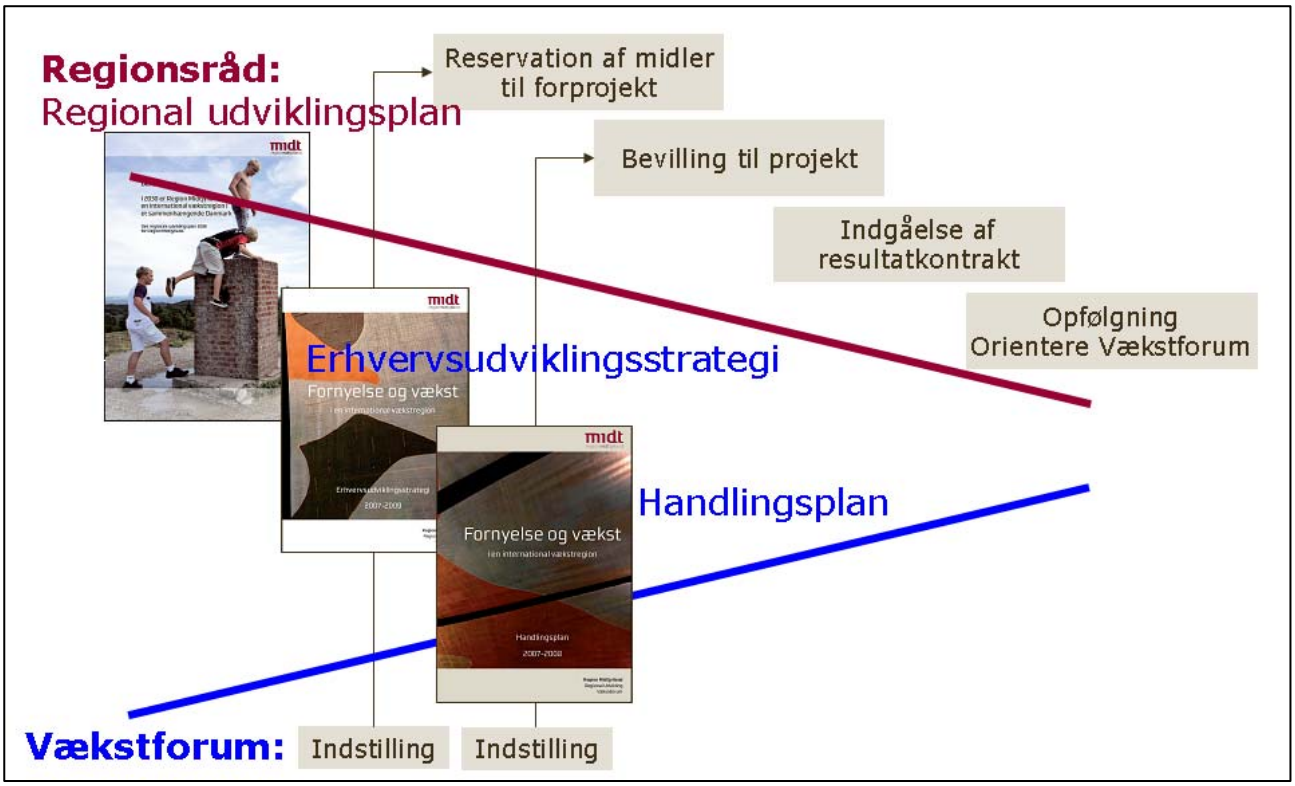
Poul Müller tilkendegav i udvalget, at han ikke støtter nedsættelsen af mere faste udvalg, mens Ulla Fasting tilkendegav, at funktionsperioden bør tilpasses opgaven.

Udvalget drøftede desuden honoreringsbestemmelserne omkring de midlertidige udvalg, herunder særligt reglen om, at der kun kan ydes udvalgshonorering til et midlertidigt udvalg i op til et år. Der er redegjort nærmere for udvalgets drøftelser i afsnit 7.1 om honorering og befordring.

3.4 Samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum

Udvalget drøftede derfor samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum og spørgsmålet om, hvordan Regionsrådet får et større ejerskab i forhold til arbejdet i Vækstforum.

På den baggrund er der udarbejdet et notat (vedlagt som bilag 4), som beskriver samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum nærmere. Nedenstående figur viser samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum om varetagelsen af den regionale erhvervsudvikling:

Notatet peger på en række mulige forslag til at forbedre samspillet:

- Det kan overvejes at forelægge Vækstforums forslag til erhvervsudviklingsstrategi til drøftelse i Regionsrådet inden vedtagelsen i Vækstforum. Herved får Regionsrådet

mulighed for at drøfte erhvervsudviklingsstrategen inden vedtagelsen og for at tilkendegive over for Vækstforum, om strategien findes velegnet til at indgå i regionsrådets udviklingsplan, ligesom Regionsrådet vil kunne formulere ønsker/forbehold i forhold til forslaget til erhvervsudviklingsstrategi. En sådan procedure vil formentlig kunne styrke opfattelsen af et "fælles ejerskab" til erhvervsudviklingsstrategien.

- Det kan med udgangspunkt i den regionale udviklingsplan overvejes at give Regionsrådet adgang til at drøfte forslag til emner, der kan indgå partnerskabsaftalen, bl.a. at understrege sammenhængen mellem den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien.

- Det kan overvejes, om årlige eller halvårlige fællesmøder mellem Forretningsudvalget og Vækstforum vil kunne styrke det forudsatte samspil mellem den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien, herunder f.eks. i relation til indgåelsen af partnerskabsaftaler med regeringen om vækst og erhvervsudvikling i regionen.

- Det kan overvejes at søge at tydeliggøre sammenhængen mellem den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien i sagsfremstillinger til Regionsrådet om reservation og bevilling af midler til erhvervsfremme.

- Den halvårlige opfølgningen i Regionsrådet følger pt. systematikken i Vækstforums handlingsplan. Det kan overvejes at tydeliggøre regionsrådets anvendelse af udviklingsmidler på de seks indsatsområder inden for erhvervsudvikling, som erhvervsfremmeloven giver Regionsrådet hjemmel til at finansiere initiativer inden for. Ligeledes kan det overvejes at tydeliggøre, hvorledes Vækstforums handlingsplan knytter an til disse seks indsatsområder. I regionsrådets orientering af Vækstforum kan det overvejes at redegøre for regionsrådets vurdering af resultaterne af opfølgningen.

Udvalget aftalte, at notatet om samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum med de ovennævnte overvejelser sendes til de øvrige medlemmer af Vækstforum med henblik på, at de kan være orienteret om Region Midtjyllands overvejelser i forhold til Vækstforum.

Der var fra flere sider i udvalget et ønske om at give Regionsrådet bedre mulighed for at følge arbejdet i Vækstforum (og Midttrafik). Det kunne f.eks. være via regelmæssige tilbagerapporteringer på Regionsrådets temamøder fra de regionsrådsmedlemmer, der er udpeget til Vækstforum (og Midttrafik).

3.5 Andre emner (politikerpaneler, temamøder mv.)

Det er udvalgets opfattelse, at politikerpanelerne ikke skal fortsættes i 2010, idet panelernes funktion kan overtages af de rådgivende udvalg (er nærmere beskrevet i afsnit 4). Det vil så være op til de rådgivende udvalg at finde en passende metode til at sikre koblingen til de udpegede regionsrådsmedlemmer og andre, der varetager hverv inden for udvalgets område.

Udvalget er generelt meget positive overfor Regionsrådets temamøder og besigtigelsesture, der efter udvalgets mening har en meget vigtig funktion i forhold til at oplyse regionsrådsmedlemmerne om forskellige faglige emner. Ofte emner der er på vej til beslutning

i Regionsrådet. Her spiller temamøderne dog nok den største rolle i forhold til aktuelle emner, mens besigtigelsesturene i højere grad kan give baggrundsviden og kendskab til regionens forskellige hospitaler og tilbud.

Ligesom de midlertidige udvalg er temamøderne og besigtigelsesturene en god anledning for regionsrådsmedlemmerne til at møde medarbejdere fra administrationen og fra driften.

Temamøderne er desuden et forum, hvor de midlertidige udvalg kan få lejlighed til at afrapportere deres arbejde.

At temamøderne og besigtigelsesturene tjener et vigtigt formål underbygges af, at der lige fra regionens start har været mange emner til temamøderne og besigtigelsesturene. Der er således nærmest en "venteliste" med emner til disse arrangementer.

Endelig viser erfaringerne, at regionsrådsmedlemmerne prioriterer at deltage i temamøderne og besigtigelsesturene. Der er en meget høj deltagelsesgrad i temamøderne, mens det normalt er lidt over halvdelen af regionsrådsmedlemmerne, der deltager i besigtigelsesturene.

Da besigtigelsesturene strækker sig over en hel dag, mens temamøderne typisk er af 3 timers varighed, kan det være noget af forklaringen på forskellen i mødefrekvens.

I bilag 5 er dels redegjort for Danske Regioners beskrivelse af erfaringer med den politiske organisering og arbejdsformer i regionerne i den første periode med den nye regionale styreform og dels for to forskningsprojekter, som Region Midtjylland deltager i, vedrørende betydningen af den nye regionale styreform.

4. Forslag til den fremtidige politiske organisering i Region Midtjylland

På baggrund af drøftelserne i udvalget er der udarbejdet et forslag til en mulig fremtidig organisering af det politiske system i Region Midtjylland pr. 1. januar 2010, når det nye Regionsråd tiltræder. Forslaget er vedlagt som bilag 6.

Forslaget tager udgangspunkt i de erfaringer, der er gjort i den indeværende valgperiode.

Overordnet set sigter forslaget mod at reducere de uhensigtsmæssigheder, som er konstateret i den nuværende organisering af det politiske system i Regions Midtjylland. Hovedformålet med forslaget er således at skabe et mere sammenhængende polisk system, hvor der sikres mulighed for at følge udviklingen på et opgaveområde over længere tid. Et andet hovedformål er at skabe ejerskab til det politiske arbejde blandt alle Regionsrådet medlemmer ved i højere grad at sikre et reelt politisk indhold i udvalgsarbejdet.

I forhold til den nuværende politiske organisering lægges der op til ændringer på en række væsentlige punkter:

- Forretningsudvalget skal i højere grad varetage rollen som et stående udvalg. Forretningsudvalget skal således i højere grad være sagsforberedende og afklarende i forhold til Regionsrådet. Samtidig skal flere driftsnære sager stoppe i Forretningsudvalget.

- Som konsekvens heraf og for at fremme et mere operationelt Forretningsudvalg, foreslås antallet af medlemmer i Forretningsudvalget reduceret. Et mindretal i udvalget var ikke enige i dette forslag jf. afsnit 3.2.

- Der nedsættes en række rådgivende udvalg (4 rådgivende udvalg), der skal følge udviklingen inden for hvert af deres opgaveområder. De rådgivende udvalg skal have en længere funktionsperiode end et år og være med til at sikre en kontinuitet i det politiske arbejde.

- Mens de rådgivende udvalg er tiltænkt en rolle i forhold til at følge udviklingen på området, vil der fortsat være behov for at nedsætte midlertidige udvalg, som de kendes i dag, til at behandle konkrete politiske emner og supplere arbejdet i de rådgivende udvalg. Nedsættelsen af udvalgene foreslås at ske årligt i forbindelse med budgetdrøftelserne, således at udvalgene kan træde i kraft ved årsskiftet. Derudover kan der dog også nedsættes yderligere midlertidige udvalg i løbet af året, hvis der dukker relevante emner op.

- Politikerpanelerne videreføres ikke, idet de rådgivende udvalg varetager deres funktion.

- Temamøderne (både de lukkede og de åbne) og besigtigelsesturene videreføres i den næste valgperiode – også set i lyset af, at der tiltræder et nyt Regionsråd, som skal opbygge sin egen viden om regionen og dens opgaver.

- Der skal sættes fokus på Regionsrådets og regionsrådsmedlemmernes opgaver og roller. Der skal således arrangeres et døgnseminar for Regionsrådet i starten af valgperioden med henblik på at belyse forskellige aspekter af Regionsrådets og regionsrådsmedlemmernes opgaver og roller, herunder bl.a. en bestyrelsestilgang, de

nye politikerroller, samspillet med direktionen etc. Formålet er bl.a. at sikre, at det nye regionsråd har mulighed for at varetage opgaverne på en kvalificeret og "professionel" måde.

Forslaget til den fremtidige politiske struktur i Region Midtjylland vil indgå i grundlaget for konstitueringsforhandlingerne.

4.1 Forslag til midlertidige udvalg i 2010

Det er udvalgets vurdering, at der formentlig fortsat vil være behov for at nedsætte midlertidige politiske udvalg, som de kendes i dag, til at behandle konkrete politiske emner og supplere arbejdet i ovennævnte rådgivende udvalg.

Nedsættelsen af udvalgene vil f.eks. kunne ske årligt i forbindelse med regionsrådets budgetdrøftelser, således at udvalgene kan træde i kraft ved det kommende årsskifte. Derudover bør der dog også kunne nedsættes yderligere udvalg i løbet af året, hvis der opstår behov herfor.

Såfremt førnævnte rådgivende udvalg med mere brede funktionsområder etableres, vil der kunne være behov for at nedsætte et mindre antal yderligere udvalg med tværgående funktioner, der ikke naturligt vil høre hjemme i ét af de rådgivende udvalg. De midlertidige udvalg vil således kunne få en vigtig rolle i at være med til at "binde" det politiske system sammen.

Sammenholdt med antallet af politiske udvalg i 2009, hvor der har været nedsat i alt 11 udvalg, må behovet for at nedsætte politiske udvalg forventes at blive mindre i 2010, idet det for det første vil være væsentligt at undgå overlapning i de sagsområder, udvalgene skal beskæftige sig med. For det andet vil det fortsat være væsentligt, at såvel de eventuelle rådgivende udvalg som andre udvalg, der nedsættes af Regionsrådet, opgavemæssigt har en "vis tyngde," politisk og indholdsmæssigt som gør, at deltagelse i udvalgene opleves som betydningsfuldt. Udvalget drøftede i den forbindelse om, det vil være mest henigtsmæssigt, at der ikke nedsættes midlertidige udvalg i 2010.

Udvalget har desuden drøftet en række eksempler på emner til midlertidige udvalg i den kommende valgperiode:

- Samarbejde mellem psykiatri og somatik
- Det samlede patientforløb/kronikerområdet
- Forskning, teknologi og innovation i sundhedsvæsenet
- Monitorering af den sundhedsmæssige effekt, behandlingsresultater og patientoplevet kvalitet for sundhedsvæsenet
- It-understøttelse af væsentlige nøgleprocesser på sundhedsområdet
- Rekruttering og kompetenceudvikling med fokus på de korte og mellemlange sundhedsuddannelser
- Vækstforum
- Bestillerrollen i forhold til kollektiv trafik

Der er som bilag 7 vedlagt et inspirationskatalog til mulige midlertidige udvalg i den kommende valgperiode, der uddyber de enkelte emner. Inspirationskataloget vedrørende mulige midlertidige udvalg vil indgå i grundlaget for konstitueringsforhandlingerne.

5. Styrelsesvedtægt og delegerings- og kompetencefordelingsregler

Styrelsesvedtægten og Delegerings- og kompetencefordelingsreglerne fastlægger rammerne for den politiske beslutningsstruktur i Region Midtjylland.

Styrelsesvedtægten fastlægger således arbejdsfordelingen og kompetencefordelingen mellem Regionsrådet og Forretningsudvalget. Herudover fastsættes antallet af medlemmer i Forretningsudvalget i styrelsesvedtægten.

Delegerings- og kompetencefordelingsreglerne fastlægger, hvem der konkret har beslutningskompetencen på de forskellige områder (Regionsrådet, Forretningsudvalget eller administrationen).

Styrelsesvedtægten og Delegerings- og kompetencefordelingsreglerne bestemmer således delegeringsgraden i Region Midtjylland og er dermed bestemmende for, hvilke sager, der gøres til genstand for en politiske behandling i Forretningsudvalget og/eller Regionsrådet, ligesom de bestemmer, hvilke sager, der kan afgøres i Forretningsudvalget.

Udvalget har drøftet et forslag fra administrationen til revideret styrelsesvedtægt og reviderede delegerings- og kompetencefordelingsregler.

Forslaget indebærer, at den nuværende opgavefordeling mellem administrationen og det politiske niveau og mellem Regionsrådet og Forretningsudvalget som udgangspunkt beholdes uændret med nogle få mindre konkrete justeringer.

Det betyder, at den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender varetages af Forretningsudvalget jf. styrelsesvedtægten. Forretningsudvalget varetager således de opgaver, der tidligere var tillagt Økonomiudvalget og de øvrige stående udvalg i de tidligere amter.

Regionsrådet varetager de opgaver, der ifølge loven skal varetages i Regionsrådet samt principielle beslutninger eller beslutninger af væsentlig betydning for udviklingen/organiseringen af regionen.

Regionsrådsformanden og administrationen er ansvarlig for den daglige drift af regionen.

I forslaget til revideret styrelsesvedtægt er Forretningsudvalgets opgaver forsøgt tydeliggjort med henblik på i praksis at sikre Forretningsudvalgets rolle som regionens eneste stående udvalg med beslutningskompetence.

Tydeliggørelsen skal medvirke til, at Forretningsudvalget i den kommende valgperiode kommer til at beslutte flere sager for derved at aflaste Regionsrådet.

Udvalget havde på mødet ingen bemærkninger til administrationens forslag. Forslagene til revideret styrelsesvedtægt og reviderede delegerings- og kompetencefordelingsregler vil blive fremlagt i løbet af efteråret 2009 til beslutning i Regionsrådet.

6. Den praktiske mødeforberedelse og mødeafvikling

Det er udvalgets opfattelse, at den praktiske mødeforberedelse og mødeafvikling i forhold til Forretningsudvalget og Regionsrådet fungerer godt.

Udvalget peger dog på to forhold, som kunne forbedres i forhold til mødeforberedelsen. For det første den store sagsmængde, der er til politiske behandling og for det andet den deraf følgende store bilagsmængde, som regionsrådsmedlemmerne får til hvert møde.

I forhold til antallet af sager, der kommer til beslutning i Forretningsudvalget og Regionsrådet, er der i det tidligere omtalte forslag til en ny fremtidig politisk organisering forsøgt at forbedre dette ved, at de rådgivende udvalg skal tage sig af en række af de nuværende orienteringssager, og Forretningsudvalget samtidig skal afgøre flere sager. Herved frigøres ressourcer i Regionsrådet til de resterende sager.

For så vidt angår bilagsmængden har administrationen udarbejdet et forslag til effektivisering af bilagene til møderne i Regionsrådet, Forretningsudvalget og til dels temamøderne. Forslaget indebærer bl.a. en øget brug af nettet til bilag og genbrug af bilagene i de forskellige møder. Udvalget har godkendt nedenstående forslag, der vil blive implementeret løbende:

- Alle offentlige bilag til møder i Forretningsudvalget og Regionsrådet er tilgængelige på Region Midtjyllands hjemmeside.
- Der arbejdes på at gøre lukkede bilag tilgængelige på Regionsrådets intranet.
- Alle offentlige bilag fra temamøder og besigtigelsesture er tilgængelige på Regionsrådets intranet.
- Regionsrådsmedlemmerne vil få tilbudt at modtage bilagsmateriale på usb-stik i stedet for på papir. Det vil også være muligt helt at frabede sig at få fremsendt bilag. Det skal bemærkes, at der altid vil være mulighed for at få dagsorden og bilag til møderne i Forretningsudvalget og Regionsrådet på papir, hvis man ønsker det.
- For alle bilag gælder, at administrationen vurderer, hvorvidt det er nødvendigt i forhold til den konkrete sags oplysning at fremsende bilaget i papir. I nogle sager vil der således blive henvist til, at der kan findes yderligere oplysninger på regionens hjemmeside.
- Administrationen sender større bilag (rapporter etc.) til regionsrådsmedlemmerne og gør i fremsendelsesskrivelsen tydeligt opmærksom på i hvilke sammenhænge bilaget/bilagene vil indgå (temamøde, FU og RR etc.). Disse bilag vil således ikke blive udsendt som del af bilagsmaterialet til de konkrete dagsordener. Til gengæld vil det tilstræbes, at bilagene udsendes så tidligt som muligt.
- For de sager til Forretningsudvalgets møder, som skal videre til Regionsrådet, vil der blive udarbejdet en ny nummerering/identifikation af de pågældende bilag med henblik på, at det fremgår af bilagene, at de både skal bruges til FU og RR, så bilagene ikke skal udsendes to gange til Forretningsudvalgets medlemmer. Det kan f.eks. blive i form af bilagsforsider med en anden farve, når de skal genbruges.

I forhold til selve afviklingen af Regionsrådsmøderne var der i udvalget enighed om, at der fremover mere systematisk skal være ordførerrunder i Regionsrådet ved de større sager. Konkret kan det aftales i Forretningsudvalget, når der er ordførerrunder, så det er kendt på forhånd.

Der var ligeledes bred enighed om, at formanden for et udvalg skal have ordet først, når der fremlægges sager, der har været behandlet i et udvalg.

I forhold til møderne i Regionsrådet var der enighed om, at alle medlemmerne skal medvirke til at sikre respekten om Regionsrådet på møderne. F.eks. ved at bruge både for- og efternavn på de andre medlemmer i rådet og holde en god tone.

Med henblik på effektivisering af de politiske møder var der i udvalget enighed om, at der er behov for, at man internt drøfter, hvordan man som politiker effektivt afleverer sine budskaber. Dette skal ses i forbindelse med, at udvalget finder, at det er vigtigt, at Regionsrådsmøderne også er interessante for offentligheden, herunder pressen, i forhold til at sikre regionens gennemslagskraft i offentligheden. Det betyder, at regionsrådsmedlemmerne skal være gode til at formidle deres budskaber, når de tager ordet i salen. Det blev aftalt, at dette emne skal indgå i introduktionsprogrammet for det nye Regionsråd.

Udvalget havde desuden to konkrete forslag, som vil blive implementeret i efteråret 2009; dels vedrørende spisning efter Regionsrådsmøder og dels vedrørende klaverledsagelse til Regionsrådets indledende sang.

Udvalget var således enige om at foreslå, at der arrangeres mulighed for bespisning i forlængelse af møderne i Regionsrådet for de regionsrådsmedlemmer, der ønsker det, for på den måde at understøtte det sociale element i Regionsrådet. Konkret blev det foreslået, at mødelokalerne oven på regionsrådssalen (F8 og F9) bruges til at spise i efter Regionsrådsmøderne for de medlemmer, der ønsker det. Det vil samtidig give mulighed for en større variation i maden.

Udvalget tilkendegav stor tilslutning til, at Regionsrådets møder indledes med en sang og dermed til, at denne tradition bibeholdes. Udvalget foreslår i den forbindelse, at der arrangeres klaverledsagelse til den sang, som Regionsrådsmøderne indledes med.

6.1 Håndtering af politiske henvendelser fra regionsrådsmedlemmer

I forbindelse med evalueringen af forberedelsen af Forretningsudvalgets og Regionsrådets møder har udvalget særligt drøftet håndteringen og sagsgangen i relation til henvendelser fra regionsrådsmedlemmer om at få en sag drøftet politisk. Det vil sige henvendelser om at få sat en sag på Forretningsudvalgets eller Regionsrådets dagsorden.

Et regionsrådsmedlem har ret til at få en sag sat direkte på dagsordenen til et regionsrådsmøde, hvis den pågældende ønsker det jf. styrelsesloven og Region Midtjyllands forretningsorden. Det vil sige uden uddybende oplysninger eller lignende fra administrationen.

En sådan fremgangsmåde er imidlertid normalt ikke hensigtsmæssig i forhold til behandlingen af sagen i Regionsrådet, da Regionsrådet bør drøfte alle sager på et oplyst grundlag; det vil sige, at administrationen skal have mulighed for at belyse sagen. Samtidig er der et problem i forhold til at træffe beslutning i sådanne sager, idet regionsloven siger, at Forretningsudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der forelægges Regionsrådet til beslutning.

Normalt vil henvendelsessager derfor starte i Forretningsudvalget, således at Forretningsudvalgets erklæring kan indhentes.

Det blev aftalt, at administrationen fremover vil kontakte de regionsrådsmedlemmer, der ønsker en sag på Forretningsudvalgets/Regionsrådets dagsorden, med henblik på at afklare, om administrationen skal belyse sagen, når den sættes på dagsordenen, såfremt det ikke allerede fremgår af henvendelsen.

Administrationen har haft fremlagt et forslag til revideret forretningsorden for Regionsrådet og Forretningsudvalget med virkning fra 1. januar 2010 for udvalget. Udvalget havde ingen bemærkninger til forslagene til reviderede forretningsordener. Forslagene til reviderede forretningsordener vil blive fremlagt i løbet af efteråret 2009 til beslutning i Regionsrådet.

6.2 Anlægsprojekter

Udvalget har haft en særlig opgave i at udarbejde et forslag til, hvordan Forretningsudvalget fremover kan holde sig orienteret om anlægsprojekter.

Forretningsudvalget har således på mødet den 3. februar 2009 besluttet følgende:

> *"Det midlertidige udvalg vedrørende evaluering af den politiske organisering anmodes om inden sommerferien at stille forslag til Forretningsudvalget om, hvordan Forretningsudvalget fremover kan holde sig orienteret om status på anlægsopgaverne."*

Udvalget har drøftet emnet og anbefalet følgende model for, at Forretningsudvalget kan følge anlægsprojekterne:

Status på anlægsprojekterne skal fremover fremgå af de kvartalsvise økonomirapporteringer til Forretningsudvalget. Forretningsudvalget vil her kunne se den økonomiske status på projekterne, ligesom der vil blive redegjort for eventuelle afvigelser i forhold til de trufne beslutninger, f.eks. forsinkelser.

Administrationen planlægger desuden at udarbejde en oversigt over hvert enkelt anlægsprojekt, der gøres tilgængeligt på regionens intranet. Her vil man kunne finde en række oplysninger om det enkelte projekt og følge projektets fremdrift. Forretningsudvalget har efterfølgende godkendt denne model i forhold til anlægsprojekter.

7. Regionsrådsmedlemmernes vilkår

7.1 Honorering og befordring

Der er i udvalget en opfattelse af, at regionsrådsmedlemmerne generelt ikke honoreres på et rimeligt niveau set i forhold til de store opgaver, Regionsrådet løser, og den store arbejdsindsats, der ydes af regionsrådsmedlemmerne.

I forbindelse med udvalgets evaluering af den politiske organisering har de gældende honoreringsbestemmelser for de midlertidige udvalg været et vigtigt emne i drøftelserne. Det er særligt bestemmelsen om, at der kun kan ydes udvalgshonorering til det samme udvalg i et år, der har været genstand for drøftelse.

Det er således udvalgets opfattelse, at der bør være mulighed for at yde udvalgshonorering i mere end et år, idet et udvalgs arbejdsopgave ofte vil kunne strække sig over flere år.

Udvalget foranledigede således, at Region Midtjylland den 12. maj 2009 henvendte sig til Indenrigs- og Socialministeriet med en anmodning om dispensation i forhold til honorering af udvalg i Region Midtjylland. I henvendelsen anføres bl.a. følgende (uddrag):

> *"På baggrund af erfaringerne fra den indeværende valgperiode er det Regionsrådets opfattelse, at der er behov for at sikre en mere kontinuerlig politisk bevågenhed i forhold til regionens hovedopgaver i den kommende valgperiode.*
>
> *Det er således Regionsrådets vurdering, at det er nødvendigt med en række gennemgående udvalg for at sikre en mere hensigtsmæssig politisk organisering og understøttelse af Regionsrådets arbejde i Region Midtjylland.*
>
> *Det er i den forbindelse Regionsrådets opfattelse, at arbejdet i de ovennævnte gennemgående udvalg bør kunne honoreres i henhold til reglerne om honorering af udvalgsarbejde i hele udvalgets funktionsperiode, og ikke som tilfældet er i dag kun i maksimalt et år jf. reglerne i § 7 i bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv.*
>
> *På den baggrund vil Region Midtjylland med henvisning til § 36 i lov om regioner anmode Indenrigs- og Socialministeren om dispensation i forhold til reglerne om, at der kun kan ydes udvalgshonorering til udvalg i maksimalt et år, således at de ovennævnte længerevarende udvalg kan ydes udvalgshonorering i deres fulde funktionsperiode."*

Undervejs i udvalgets funktionsperiode har Regeringen og Danske Regioner forhandlet økonomiaftalen på plads i juni 2009. I den forbindelse har Regeringen tilkendegivet at ville lempe på reglerne omkring honorering af midlertidige udvalg, således at der kan ydes udvalgshonorering til det samme udvalg i op til to år. Der fremgår følgende tekst af økonomiaftalen:

"Særlige udvalg i regionerne
Midlertidighedskravet i vederlagsbekendtgørelsen ændres, således at den tidsmæssige betingelse for at vederlægge særlige udvalg af midlertidige karakter udvides fra et til to år. Indenrigs- og Socialministeriet vil i efteråret 2009 foretage den administrative ændring i udmøntningen af midlertidighedskravet i vederlagsbekendtgørelsen."

Indenrigs- og Socialministeriet har på baggrund af den påtænkte ændring i honoreringsbestemmelserne for midlertidige udvalg meddelt Region Midtjylland i august 2009, at den ovennævnte dispensationsansøgning er stillet i bero. Udvalget har taget meddelelsen til orientering.

Det er dog fortsat udvalgets opfattelse, at der bør ske en yderligere lempelse af reglerne om udvalgshonorering.

Udvalget har desuden drøftet reglerne omkring kørselsgodtgørelse for regionsrådsmedlemmer. Det er her udvalgets opfattelse, at kørselsgodtgørelsen, specielt pga. 60 dages reglen, ikke står mål med de faktiske udgifter til transport for regionsrådsmedlemmerne.

Det skal her nævnes, at Region Midtjylland tidligere har rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om vilkårene for regionsrådsmedlemmerne, herunder særligt problemstillingen vedrørende 60 dages reglen og reglen om kørsel ud over 20.000 km årligt. Region Midtjylland har her påpeget, at regionsrådsmedlemmerne i Region Midtjylland skal varetage deres hverv i et stort geografisk område, og at reglerne bør tilpasses den nye regionale virkelighed.

Lempelsen vedrørende 60-dages reglen pr. 1. januar 2009, hvor de 60 dage nu skal være i løbet af 12 måneder i stedet for 24 måneder forventes dog at betyde, at regionsrådsmedlemmerne fremover ikke vil blive omfattet af denne regel.

Der udestår dog pt. et problem i forhold til de regionsrådsmedlemmer, der pr. 31. december 2008 var omfattet af 60-dages reglen, idet det er uklart, hvordan de kan komme ud af reglen.

Danske Regioner har fremsendt en forespørgsel til SKAT på vegne af regionerne vedrørende spørgsmålet om, hvordan de regionsrådsmedlemmer, der var omfattet af 60-dages reglen pr. 31. december 2008, kan komme ud af ordningen. Der er endnu ikke kommet svar på denne henvendelse.

7.2 Teknisk udstyr mv.

Regionsrådsmedlemmerne får stillet forskelligt udstyr til rådighed, der skal hjælpe til, at medlemmerne kan varetage hvervet på en hensigtsmæssig måde. Det drejer sig bl.a. om forskelligt teknisk udstyr (pc mv.) samt diverse aviser og tidsskrifter med henblik på, at regionsrådsmedlemmerne kan holde sig orienteret.

De ting, som regionsrådsmedlemmerne får stillet til rådighed, er reguleret i Regionsrådets vederlagsregulativ.

Der er i foråret 2009 gennemført en mindre spørgeskemaundersøgelse blandt

regionsrådsmedlemmerne om deres tilfredshed med de nuværende tilbud i form af elektronisk udstyr, blade og aviser m.m.

Alle regionsrådsmedlemmernes har fået et spørgeskema og knap halvdelen har besvaret undersøgelsen.

De modtagne svar viser, at især de elektroniske tilbud benyttes bredt, og at der er et ønske om at videreføre dem. Der blev dog samtidig ytret ønske om enkelte forbedringer, herunder:

- mindre bærbare pc'er (notebooks el.lign.)
- bedre printere (hurtigere)
- alternativ til ADSL-opkoblingen
- mulighed for opdateringer til GPS

Derudover var der flere, der ønskede at modtage mere end 2 aviser, og der blev foreslået abonnement på flere web-aviser. I forhold til regionsrådsmedlemmernes abonnement på "Altinget" viser undersøgelsen, at dette tilbud kun anvendes i mindre omfang.

Et enkelt regionsrådsmedlem bad om mere sekretær- og sagsbehandlerbistand fra administrationens side, mens der i øvrigt var god tilfredshed med det nuværende serviceniveau. Der vedlægges en oversigt over besvarelsen på undersøgelsen som bilag 8.

På baggrund af undersøgelsen er det administrationens forslag, at de nuværende tilbud fastholdes, men at der arbejdes på, om yderligere ønsker (f.eks. ønsket om alternativ til ADSL-linier, mulighed for løbende opdatering af GPS etc.) kan imødekommes.

Det vil sige følgende teknisk udstyr:

- Bærbar pc
- multifunktionsprinter
- Opkobling til computer
- mobiltelefon
- PDA (alternativ til mobiltelefon)
- GPS

Det eksisterende udstyr erstattes med nyt udstyr, da det vurderes mest hensigtsmæssigt i forhold til servicering af udstyret – det gælder også for de medlemmer, der genvælges, og som allerede har fået stillet udstyr til rådighed. For de regionsrådsmedlemmer, der fortsætter i det nye Regionsråd, vil man kunne fortsætte med det gamle udstyr, hvis man selv ønsker det, og det er teknisk muligt.

Det gamle udstyr vil regionsrådsmedlemmerne kunne erhverve til en anslået markedspris.

7.3 Aviser og tidsskrifter mv.

Regionen tilbyder i dag regionsrådsmedlemmerne op til to avisabonnementer (gælder både landsdækkende og lokale), samt abonnement på relevante blade, web-tjenester og

web-aviser.

Der abonneres i dag på en lang række lokale aviser, og de fleste har endvidere abonnement på mindst én større landsdækkende avis.

Derudover har en stor del af Regionsrådet abonnement på "Dagens Medicin", "Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen" og nogle få har abonnement på "Danske Kommuner".

Endelig er der tegnet abonnement for alle medlemmer af Regionsrådet på web-tjenesten "Altinget", men ifølge undersøgelsen er det kun en mindre del af medlemmerne, der anvender denne tjeneste.

Udover de ovenfor nævnte tilbud tegner regionen ansvars-, arbejdsskades-, rejse-, bestyrelsesansvars- og kollektiv ulykkesforsikring for medlemmerne.

Det er udvalgets opfattelse, at der skal stilles de samme goder til rådighed for de kommende regionsrådsmedlemmer, idet der dog tages hensyn til de gældende skatteregler på området jf. afsnit 7.4.

I forhold til Altinget var der enighed om, at der ikke er behov for at abonnere på dette efter 1. januar 2010, da tjenesten ikke bruges af ret mange.

7.4 Skatteregler

Skattereglerne for personalegoder, herunder aviser, blade m.m., der stilles til rådighed fra arbejdsgiver, siger, at den skattefri bagatelgrænse for disse goder er på 5.500 kr. i 2009.

Det betyder, at såfremt et medlem modtager aviser, blade, GPS, m.m. svarende til et beløb, der overstiger 5.500, så skal der betales skat af værdien af disse goder.

I forhold til medlemmerne af det nye Regionsråd vil der i konsekvens af bagatelgrænsen blive udarbejdet en oversigt over den skattemæssige værdi i forhold til bagatelgrænsen af de goder, som regionsrådsmedlemmerne tilbydes. Det vil så være op til de enkelte regionsrådsmedlemmer at tage hensyn til de skattemæssige konsekvenser heraf.

Der vedlægges et notat, der uddyber beskrivelsen af skattereglerne på dette område som bilag 9.

7.5 Vederlagsregulativ for Region Midtjylland

De ovennævnte forhold vedrørende det tekniske og andet udstyr, som regionsrådsmedlemmerne får stillet til rådighed, er, som nævnt, reguleret i Regionsrådets vederlagsregulativ.

Udvalget har desuden drøftet to yderligere forhold vedrørende regionsrådsmedlemmernes vilkår og vedrørende Regionsrådets vederlagsregulativ.

Det første vedrører regionsrådsmedlemmernes mulighed for at få betalt overnatning i forbindelse med to på hinanden møder langt fra hjemmet. Det er en situation, som jævnligt opstår grundet den store geografiske udstrækning af regionen og regionsrådsmedlemmernes høje mødefrekvens.

Som udgangspunkt er der lovmæssig ikke hjemmel til at konvertere befordringsgodtgørelse til overnatning. Det er meget utvetydigt meldingen fra Indenrigs- og socialministeriet og fremgår også af ministeriets vejledning.

Der kan dog konkret træffes beslutning om, at en bestemt udgift – f.eks. overnatning – er nødvendig for løsning af et regionalt hverv, og i de tilfælde vil der kunne ydes godtgørelse for overnatning.

Det er formelt Regionsrådet, der skal beslutte at yde godtgørelse. Det er dog ikke administrativt en hensigtsmæssig procedure at forelægge alle enkeltanmodninger om godtgørelse for overnatning for Regionsrådet. I stedet kan der politisk træffes beslutning om en række kriterier for, hvornår overnatning vurderes at være nødvendig. Godtgørelse kan derefter gives administrativt på baggrund af kriterierne.

Udvalget har således tilsluttet sig en anbefaling fra administrationen om, at der indføjes en ny bestemmelse i vederlagsdirektivet, der fastslår, at der kan ydes godtgørelse for overnatning, såfremt udgiften er nødvendig af hensyn til fornuftig varetagelse af det regionale hverv.

Der udarbejdes som supplement hertil et bilag med en række kriterier, vedtaget af Regionsrådet, for hvornår overnatning betragtes som nødvendig, så der på den baggrund kan ydes godtgørelse administrativt.

Kriterierne for at modtage godtgørelse for dokumenterede udgifter til overnatning kunne f.eks. være, at regionsrådsmedlemmet har:

- to møder/arrangementer jf. Kommunestyrelseslovens § 16, litra a-f fordelt over to på hinanden følgende dage
- møde/arrangement på dag 1 slutter sent (efter kl. 20.00)
- møde/arrangement på dag 2 starter tidligt (før kl. 10.00)
- over 100 km. transport tur/retur (samlet set)

eller hvis:

- forholdet mellem mødetidspunkter og transporttid nødvendiggør overnatning

Det sidste kunne f.eks. være tilfældet ved mødeaktivitet i København to på hinanden følgende dage. Selv om mødet dag 1 slutter før kl. 20.00 ville overnatning betragtes som nødvendigt for deltagelse i møde dag 2.

Det var udvalgets opfattelse, at man ikke samtidig kan få fraværsgodtgørelse i forbindelse overnatning, når det sker som følge af ovennævnte regler.

For det andet foreslås det, at der i forbindelse med udpegning af ikke-regionsrådsmedlemmer til politiske hverv fremover konkret tages stilling til, hvorvidt der ydes diæter i forbindelse med varetagelsen af det konkrete hverv.

Baggrunden er, at Kommunestyrelseslovens § 16a giver hjemmel til, at Regionsrådet kan beslutte at yde diæter til ikke-medlemmer af Regionsrådet, for deltagelse i en række regionale hverv.

Regionsrådet i Region Midtjylland traf den 24. februar 2008 beslutning om, at der gives diæter til ikke-medlemmer af Regionsrådet ved udførelse af de i § 16, stk. 1, litra a-f nævnte hverv, når vedkommende er udpeget af Regionsrådet uden binding.

Med beslutningen af 24. februar 2008 har Regionsrådet fastsat diæter for ikke-medlemmer for en række eksisterende udvalg. Administrationen er dog blevet opmærksom på, at den afgrænsning, der er fastlagt med beslutningen af 24. februar 2008, i visse tilfælde er uhensigtsmæssigt bred og generel i forhold til hvilke udvalg og hvilke udpegninger, der omfattes.

Administrationen har haft fremlagt et forslag til revideret vederlagsregulativ for Regionsrådet med virkning fra 1. januar 2010 for udvalget. Udvalget havde ingen bemærkninger til forslaget. Forslaget til revideret vederlagsregulativ vil blive fremlagt i løbet af efteråret 2009 til beslutning i Regionsrådet.

7.6 Århus Kommunes ordning med sekretærbistand

Byrådet i Århus Kommune har i forbindelse med indgåelsen af et budgetforlig for perioden 2009 – 2012 vedtaget, at byrådsmedlemmerne skal have mulighed for individuel sekretærbistand, idet administrationen er anmodet om at udarbejde et konkret oplæg om udmøntning af en sådan ordning.

Administrationen i Århus Kommune har i maj 2008 udarbejdet et notat om rammerne for bistand til byrådets medlemmer og i september 2008 fremlagt et notat om principper for ansættelse af egne sekretærer til foreløbig drøftelse. Man forventer i efteråret 2009 at forelægge et endeligt oplæg om udmøntning af en ordning om sekretærbistand til politisk drøftelse.

De øvrige magistratskommuner har ikke en tilsvarende ordning – eller konkrete overvejelser om at etablere en ordning – men afventer erfaringerne fra Århus Kommune. Udvalget har heller ikke kendskab til en sådan ordning fra andre kommuner eller regioner.

Udvalget har kort drøftet fordele og ulemper ved en ordning med sekretærbistand. Udvalget besluttede at følge ordningen med henblik på at lære af erfaringerne fra ordningen.

Administrationen har til brug for udvalgets drøftelse udarbejdet et notat, der beskriver den administrative bistand til regionsrådsmedlemmerne i Region Midtjylland. Beskrivelsen er vedlagt som bilag 10.

8. Politiske hverv

Regionsrådet har eksisteret siden 2007 og har i den tid udpeget repræsentanter til en lang række bestyrelser og lignede. Udpegningerne sker typisk efter henvendelse fra de enkelte organisationer eller hvor lovgivningen pålægger Regionen at oprette udvalg eller organer.

Der er ikke pt. fastsat retningslinjer for hvilke hverv, Regionsrådet udpeger til. Konkret er mange af de politiske hverv, som de tidligere amter har udpeget til, videreført i Region Midtjylland.

Administrationen har udarbejdet et oplæg til principper for udpegninger til politiske hverv i Region Midtjylland, som skitserer en række overordnede retningslinier i forbindelse med Regionsrådets udpegninger til politiske hverv. Oplægget omhandler bl.a. sondringen mellem politiske og administrative hverv og sondringen imellem, hvornår Regionsrådet udpeger et regionsrådsmedlem til et hverv, og hvornår der udpeges et ikke-regionsrådsmedlem til et politisk hverv. Udvalget har drøftet oplægget.

Udvalget har samtidig drøftet, hvorvidt Regionsrådet fremover skal udpege til alle de hverv, som der er udpeget til pt. Der blev fra udvalgets side tilkendegivet to tilgange til denne problemstilling. For det første en tilgang, der tager udgangspunkt i, at Region Midtjylland har en interesse i at være repræsenteret i så mange eksterne hverv som muligt, da det vil styrke regionens synlighed.

For det andet en tilgang, der tager udgangspunkt i, at Region Midtjylland ”kun” skal være repræsenteret i hverv, hvor regionen har en reel interesse i at være – f.eks. grundet at regionen varetager opgaver på det konkrete område.

Det er udvalgets holdning, at der skal tages konkret stilling til de hverv, som Regionsrådet udpeger til, da der kan være forskellige konkrete forhold, der gør sig gældende i forhold til hvervet.

Udvalget aftalte, at administrationen tager kontakt til regionsrådsmedlemmer med henblik på, at regionsrådsmedlemmerne får mulighed for at tilkendegive deres erfaringer med de hverv, de bestrider, herunder om der er hverv, som Region Midtjylland ikke fremover bør udpege til. Resultatet af denne undersøgelse vil indgå i beslutningsmaterialet, når Regionsrådet skal udpege til politiske hverv i forbindelse med opstarten af det nye regionsråd. Her vil administrationen samtidig fremlægge et forslag til overordnede principper for udpegning til politiske hverv i Region Midtjylland.